

ein fiskivinnupolitikk, tí nú kendi ein stóra partin av møguleikum hjá teim skipum, sum ikki vóru væl eignað at royna á heimaleiðunum.

Grønland og EEC vóru kortini veik lið og við kanadisku og amerikansku strendurnar var ikki alt greitt enn.

Landsstýrið hevði alla tíðina strembað fyri at fáa sum mest burtúr og fyriliggjandi sáttmálar vóru hampuliga góðir.

Sáttmálin við russar var kanska ikki tann rakasti, tí við honum komu vit upp á 20—22.000 tons í Barentshavinum, meðan vit á NEAFC's døgum áttu 11.000 tons har.

Petur Reinert undraðist yvir, at J. Fr. Øregård nú var blivin so eyrnur um tað, hann fyrr kallaði

Aftur ein sáttmáli — myndin er tikin í Reykjavík mánakvöldið, tá fiskiveiðusáttmálin millum Føroyar og Ísland fyrri 1978 varð undirskrivaður. Frá vinstri siggjast Petur Reinert, Atli Dam, Einar Agústsson, uttanríkisráðharri og Matthias Bjarnason, fiskimálaráðharri

Petur Reinert — vit høvdu bundið okkum til at lata russum sild, tá hon kemur aftur, um vit høvdu sett eitt ávíst prosenttal fyri hjáveðið av sild í sambandi við svartkjaftaveiðuna

»bládypið«, síðan hann hevði so nógv ímóti russisku veiðuni niðri á 700—1000 metra dýpi.

Um hjáveiðuspurningin segði P. Reinert, at tað var við vilja, at einki hjáveiðuprosent var sett, t. s. sagt varð við russar, at svartkjaftaveiðan skuldi vera ein rein veiða, (t.v.s. eingin sild), hevði ein sett ávíst prosenttal, hevði ein eisini bundið seg til at lata russum nakað av sild, tá hon kemur aftur.

Atli Dam, lögmaður takkaði fyrri ta positivu undirtøkuna hjá E. Patursson, Poul J. Olsen og H. Djurhuus og tók við í tøkkiná H. Kass og K. Mohr, sum hann helt mundu fara at atkvøða fyrri, tá viðgerðin var liðug. Jógván Olsen hevði verið meira varin við víkjandi avtaluni við Sovjet, men segði Atli Dam, at hann vildi siga J. Olsen frá teirri ógreiðu tættunum, so eisini hesin kundi sleppa íva sínun.

Atli Dam nevndi, at tann fiskur, so nógv var talað um og sum selt var so nógv av í øllum sáttmálunum var svartkjaftur. Vit høvdu inntil fyrri stuttum mett, at tað var skilgott at lata nógv av honum í 1—1 1/2 mánaða, um ein kundi tryggja okkara skipum veiðumøguleikar ein part av hinum 10 1/2 mánaðunum, t.v.s. lata av tí, sum svam í sjónum, tí vit greiddu ikki

at veiða hann innanfyri hetta tíðarskeið, og óveiddur hevur hann litið virði fyri okkum.

Tað sær tó út sum vit seinni kunnu fáa nakað meira burtúrur hesum fiski, og má tá møguliga útlenska veiðan minkast. Hetta letur seg gera tí sáttmálarnir eru fyrri eitt ár í senn.

Atli Dam tók undir við Erlendi Paturssyni og Poul J. Olsen í, at vit hava skyldu at lata av hesum stovni, har talan er um yvirskot, at vit kunnja fáa nakað afturfyrri ger tað so mikið lættari, men her áttu vit ikki bert at meta um veiði í krónum og oyrum ella tonsum, men eisini meta um teir fiskimøguleikar skapast kunnu afturfyrri, sjálvt um hesir møguleikar ikki í hvørjari syftu geva maksimalan fong.

Við J. Olsen segði lögmaður, at tað var rætt, og sum tað skuldi vera, at norðmenn eiga betri ekspansiðsmøguleika í svartkjaftinum enn vit í hvítingsbrøður- og nebbasildaveiðuni, men tók ein makrelin við, sum hevur 4—5 ferðir meira virði pr. kg. enn svartkjaftur. mundi javnvágini ikki vera út av lagi. Hann metti, at norðmenn komu ikki at veiða meira enn eini 70.000 tons av svartkjafti, og tá ein hartil leggur, at virðið av tí botnfiski, vit veiða við Norðurnoreg er

størri enn virðið á longuni, brosmuni og upsanum teir veiða her, so er ikki talan um nakað ringt býti fyri føroyingar.

Russar sleppa ikki inn um 12 fj. her, segði Atli Dam, men vera vanliga 30—100 fjórðingar til havs.

Um fyrilisslitið við EEC segði lögmaður, at eru vit ikki til reiðar at telva við øllum snildi og hegni, vinna vit ikki á vegis. Væl kann mótparturin velja at sópa fólkið alt av borðinum, men tann vandan mugu vit vera til reiðar at taka við. Hann visti annars á, at hóast fiskisteiður er, er ikki talan um samráðingarslit, fólkið stendur enn uppi, og fundur verður aftur í januar.

Um norsku garnaveiðuna segði lögmaður, at hon skuldi vera upsa-veiða, og kunnu tí verjur skip okkara beina norsk skip burtur av taskaleiðum. Tað varð gjørt norðmonnum greitt, at á Norðhavinum skulu teir ansa sær serliga væl. Av og á kann eisini vera eitt rend av tosni í uppsagnirini vestan fyri Mykines, men tað ber ikki til at gera so strong tiltøk í einum selektivum veiðuhátti, at teir als ikki fáa tann upsa teimum er ætlaður.

Í ár høvdu so bert verið smáir trupulleikar av norskarri garnaveiðu, so síðan 1975 og 76 var stórur bati hendur. Annars kemur at sita norsk/føroysk nevnd, har allir spurningar kunnu greiðast so hvørt.

Tá Hilmar Kass fýltist á, at talið av norskum svartkjaftaskipum ikki var avmarkað, segði Atli Dam, at hetta var við vilja gjørt, tí gýgu vit loyvinu nú, vildi nógv størri tal av bátum royna at sleppa upp á listan, enn teir sum veruliga koma at royna, tá veiðutiðin kemur. Hetta er somul sannroynd.

Annars avvisti hann

pástandin um, at andstøðan hevði fingið ov litið at vita, og takkaði H. Djurhuus fyrri, at hann hevði greitt frá luti marknaðarnevndarinnar í samráðingunum. Hæðani vita menn, at samráðingarnar ikki vóru loknar í Moskva í august, men her heima í november. Samráðingarnar høvdu verið í april, august, 2 ferðir í september og til seinast í november.

Lögmaður átaladi orðaval Hilmar sum veitsluferð landsstýrisins til Moskva. Tá hitt officiella Sovjet beyð landsstýrisumboðum at kunna seg um sovjetisk fiskivinnuviðurskipti í eini ferð í Sovjet, var tað ógvuliga háðandi og ófólkligt at skýra slíkt eina veitsluferð. Spurdi um tað nú skuldi gerast gott latin á tingi og í bløðum at nevna allar samráðingarferðir veitsluferðir (her vendi lögmaður sær móti Paula Ellefsen, sum nýliga var við á einari), tá hevði ein drigið tjakið ov langt niður, tí so stuttlig var henda ferðingin heldur ikki.

Um hjáveiðuspurningin nevndi Atli Dam, at tað neyva eftirlitið, sum fram yvir verður neyðugt, koma okkara skip eisini at liva við alla staðni. Í Íslandi verða króvinu so strong, at er ein sildamurtur í einum lodnu-kasti, skal alt kastið sleppast aftur. Í Noregi verður nógv orka sett inn uppá at kanna um makrelurin verður veiddur á norskum ella EEC-øki. Fráboðan verður kravd alla staðni o.s.fr.

Teir dagar eru taldir, tá okkara skip sleppa at bera seg at sum teimum lystir. Aðrir lúka somu treytir hjá okkum.

Um royndarfiskiskapin segði lögmaður, at hann frá báðum síðum verður avtalaður, so 1 ella 2 skip royna styttri ella longri tíðarskeið nakrar ferðir um árið.

Í blandaðu russisk/føroysku nevndini ber eisini til at samráðast um at fáa okkurt virðismikið í staðin fyrri tey 2000 tonsini av reyðsprøku, um tað skuldi hent, at tey verða torfær at veiða.

Lögmaður visti á, at ein kann vænta at fáa 30% ella 3000 tons av teirri russisku kvotuni í sokallaða »gráa økinum«, sum millum manna er roknað fyrri norskur sjógvur, hetta er sera virðismikið, tí hetta økið er gott fiski-øki. Tað er ikki sum onkur heldur, at alt skal veiðast eysturi við Novaja Zemlja.

Hevði Hilmar Kass kent bítislykil EEC's í svartkjaftinum, hevði hann ikki mett tey 10.000 tonsini av botnfiski so litið verd í mun til 50—60.000 tons av svartkjafti. Teir rokna nevnliga við 1:10, vit skuldu soleiðis havt goldið 100.000 tons um EEC sat hinumegin borðið, so tá onkur helt vit vóru drignir upp á tráð her, so átti hann at rokna um aftur. Um skipatalið segði lögmaður, at meðan russar kunnu hava hægst 12 stór skip her og kanska 2 royndarskip, kunnu vit veiða við 10—12 kraftblokkaskipum og harafturat 20 feskfiska og saltfiskaskipum + royndarskipum isenn, um vit høvdu hug og møguleika fyrri hesum.

Partamaður hansara hevði mett lodnumøguleikan til 0 virði, her átti ein at hava í huga, at hetta var ein nýskapur møguleiki, sum kanska ikki gav so nógv í løtuni, men norðmenn fluttu so lodnu eins langt og úr Barentshavinum og til Føroya. Eru tað stór skip, sum skulu nýtast so mugu vit umhuga tann spurningin eisini.

At royndarfiskiskapurin eisini hevði 0 virði helt lögmaður vera løgið, tá ein visti, at bæði eystanfyri Svalbard og Hopen

var í ár ríkin týðningarmikil veiða, sum ikki er toskaveiða. Um yvirskotsfiskin segði hann, at vit júst høvdu fingið 35.000 tons av yvirskotslodnu úr Íslandi. EEC fór sumuleiðis at lata yvirskotssvartkjaft.

Lögmaður segði eisini, at Øregård mundi hava misskilt okkurt, tá hann nevndi, at russum var loyvt óavmarkaða veiðu eftir botnfiski niðanfyrri 700 metrar.

Um tað politiska, sum Øregård ræddist, nevndi hann, at hann í hesum føri bert hugsaði um at skapa føroyingum frægastu møguleikar fyrri framhaldandi at liva av fiskivinnu, vit hava ikki ráð at knýta stórveldispolitikk at hesum.

Annars tók hann undir við Øregård í, at við hesum sáttmálum og tí útliði, sum er fyrri semju við EEC, var grundarlag lagt fyrri, at allur hin føroyski flotin í 1978 greiðir sínar skyldur.

Hilmar Kass endurtók, at hann hevði fingið ov litið at vita, men minti lögmaður her á tey tons nevnd vórðu í marknaðarnevndini frammanundan, minti á tað samband verið hevði við norðmenn og russar samstundis fyrri at tryggja, at vit ikki mistu í øðrum staðnum tað, vit fingi í hinum, og nevndi tær tíðir og dagar, har floksformenn ella marknaðarnevndarlímur høvdu fingið frásagnir.

Lögmaður endurtók, at her vóru fiskimøguleikar skaptir. Landsstýrið kundi ikki senda fiskin inn á okini, ella tryggja, at hann kom har, hann fyrr hevði verið. Men hann vónaði at Várhara lagaði tað so, at møguleikarnir komu til nyttu.

Sáttmálin við Noreg og Ísland vórðu einmælt samtyktir meðan sáttmálin við USSR fekk 25 atkvøður, t.v.s. at andstøðan eisini atkvøddi fyrri.